

JUPITER 16

POVIEDKY

Jana Tabačková

Magda Medvecká

Beáta Takáčová

Milan Tichý

Kristína Lenart

Bea Tomash

MEGAINTERVIEW
SCIFI.SK

PUBLICISTIKA

Martin Šust

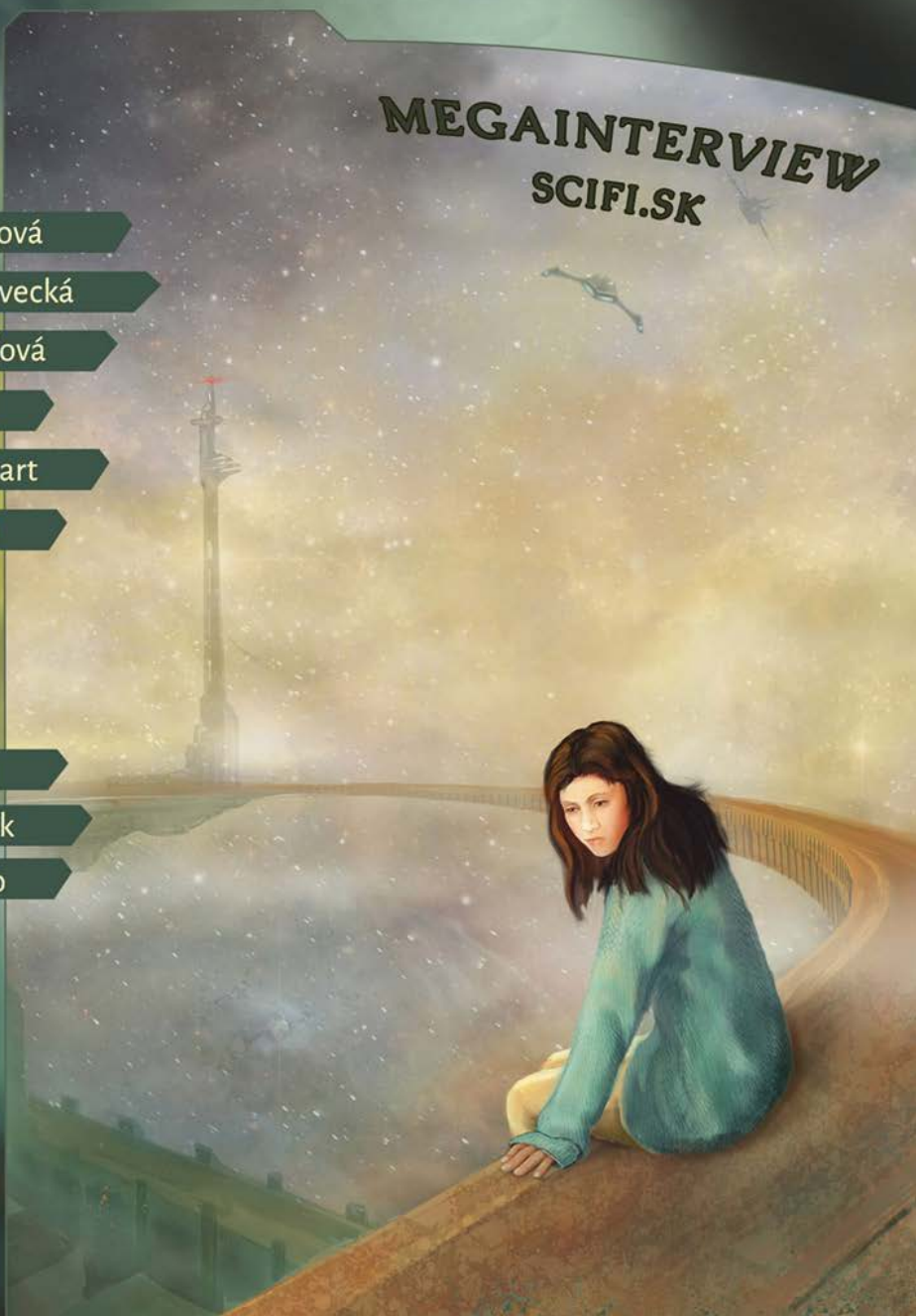
Juraj Malíček

Goran Lenčo

scifi.sk

ROGERBOOKS

ISSN 1339-3960

JUPITER

Jupiter – časopis o fantastike **Číslo 16**

ISSN 1339-3960

<http://www.rogerbooks.sk/>

<https://www.facebook.com/JupiterRogerbooks>

Šéfredaktor: Martin Králik

Redakčná úprava: Jana Tabačková – poviedky č. 1-5

Magdalena Čierna – publicistika, poviedka č.6

Grafická úprava: Bea Tomash

Obálka: Bea Tomash

Kontakt: martin.kralik@gmail.com

Vydavateľ: Martin Králik – ROGERBOOKS

Krajná 23, 900 40, Dunajská Lužná, Slovenská republika

IČO: 47049481

DIČ: 1085414825

Číslo vyšlo: september 2023

Číslo vyšlo v spolupráci s portálom scifi.sk

Úvodník	4
POVIEDKA	
Jana Tabačková – Matildine deti	7
MEGAINTERVIEW	
s redaktormi scifi.sk	28
POVIEDKA	
Magda Medvecká – Hromotlák Bralo	35
POVIEDKA	
Beáta Takáčová – Utrpenie modernej technológie	47
POVIEDKA	
Milan Tichý – Modrooká tanečnica	65
POVIEDKA	
Kristína Lenart – Volanie močariska	83
POVIEDKA	
Bea Tomash – Stanica Hope	112
PUBLICISTIKA: POHĽAD ZVONKU	
...na Sf&F časopisy – Martin Šust	171
PUBLICISTIKA: 6X9=42	
Fantastické seriály – Juraj Malíček	173
PUBLICISTIKA: NEKRITICKY KRITICKY	
Pár úvah o horore – Goran Lenčo	176

Milí čitatelia,

Jupiter sa nám prehupol k šestnástemu číslu a my pre vás máme zase dve novinky.

Jednu z nich nájdete v druhej polovici čísla a týka sa faktu, že sa nám doňho vracia publicistika. Prinášame hneď tri články. Juraj Malíček sa zamyslel nad fantastickými seriálmi, v oboch významoch slovného spojenia. O sci-fi a fantasy časopisoch vo svete, u nás a trochu aj o tom našom píše človek z nášho okolia asi najpovolanejší, Martin Šust. No a vytvorili sme aj rubriku na texty uletenejšie a pritom literárnejšie, začína ju svojím pohľadom na horory Goran Lenčo.

Ďalšia novinka je, ako sme do tohto čísla získali poviedky. Na niekoľkých online aj živých stretnutiach som už spomenul, že nám ich tentokrát exkluzívne pripravil portál scifi.sk. Ako ich vybrali aj aké sú to poviedky ozrejmi František Gago:

Ahoj Maťo, díky ☺

Scifi.sk má za sebou dlhú, naozaj niekoľko ročnú poviedkovú základňu. Vďaka tomu, že sme najstarší slovenský web zameraný na fantastiku, začínali svojho času začínali u nás Janko Iša, Janko Gálik, Anka Olejárová, Jana Plauchová, Marek Brenišin, Marek Slabej, Bea Takáčová či Janka Tabačková. Teda autori, ktorí sa neraz prebojovali do finále rôznych poviedkových súťaží a podaktorí neskôr zarezonovali napríklad i vydaním vlastných kníh.

Takže áno, poviedkové a autorské podhubie je u nás celkom široké – nejde pri tom len o Poviedky na počkanie, teda projekt, ktorý svojho času vymyslel a u nás zaviedol Juraj Szasz, alebo súťažné Fantastické poviedky, ale i poviedkové projekty na pokračovanie (Vesmírne tuláci a Prekliati bohovia) či nami editované antológie (Zárodky hviezd, Kúzla zajtrajška, Iná nežná a spolupráca na Malej antológii sci-fi poviedok) a samozrejme nesúťažné poviedky. Veď koniec-koncov, samotná poviedková činnosť sa datuje späť do hlbokých deväťdesiatok (prvá nami publikovaná poviedka je z novembra 1993!!!).

Väčšina poviedok v systéme je bodovo hodnotená, takže sme šli po kvalite. Samozrejme, oslovovať ľudí, ktorí kedysi na prelome tisícročí ako tínedžeri napísali pod vplyvom Star Treku svoj prvý a jediný žánrový text nemalo zmysel. a keďže sme chceli do Jupitera prispieť najmä novými, hoci i menej známymi autormi, ktorí si svoje renomé ešte len budujú, rozhodli sme sa neosloviť ani

známych matadorov, hoci nejaká tá výnimka sa vždy nájde.

Šli sme teda po autoroch, ktorí sa u nás vyprofilovali za posledných päť či šesť rokov, či už v rámci spomínaných PNPéčiek alebo v rámci súťažnej FPéčky. Následne sme oslovili približne dvadsiatku autorov, z ktorých niektorí nám prispeli textami rôznej dĺžky a žánru.

Toto všetko si vzali na svoje plecia tripple T's (Bea Tomash, Bea Takáčová a Janka Tabačková), ktoré sú nielen známymi autorkami, ale už aj skúsenými editorkami. Práve im ostal v rukách pomyselný čierny Peter s neľahkou úlohou selekcie finálnych textov. Záverom teda ostalo za hrst' poviedok, ktoré prešli finálnou redakčnou a edičnou úpravou, za čo je treba poďakovať najmä Bei Tomash.

Výsledok si môžete prečítať sami. Veríme, že nami vybrané texty, potešia fanúšikov (nielen) domácej fantastiky.

*Martin Králik,
šéfredaktor a vydavateľ*

Časopis Jupiter vypisuje literárnu súťaž

POVIEDKA ZA 33

na tému

Military science fiction a fantasy

Podmienky súťaže:

- Do súťaže sa môžu prihlásiť poviedky v slovenskom a českom jazyku v maximálnom rozsahu **30 normostrán**
- Dielo nesmie byť nikde uverejnené, vrátane internetových stránok
- Diela sa do súťaže zasielajú elektronicky: na adresu **martin.kralik@gmail.com** s predmetom **Poviedka za 33**, do e-mailu uveďte **meno a kontaktnú adresu**
- Zaslaním autor dáva súhlas s uverejnením diela v časopise Jupiter
- Uzávierka súťaže je 31. októbra 2023, výsledky budú na facebookovej stránke časopisu a spriatelенých weboch vyhlásené v priebehu decembra 2023
- Víťaz súťaže získa hlavnú cenu 33 eur

Jana Tabačková

MATILDINE DETI

Dážď vytrvalo bubnuje na Severínovu kapucňu a tlačí mu pohľad k zemi, k rozmáčanej poľnej ceste a jeho najlepším topánkam, teraz už skrz-naskrz oblepeným blatom.

Strýko Konrád povedal, že vo vedľajšej dedine sa na poludnie otvorí portál. Len tam sa musia dostať pešo.

Severín potichu kráča, pozerá na strýkov chrbát. Čarodej sa drží pár krokov pred chlapcami. Času majú dosť, no on sa aj tak náhli. Nedovolil im ani len počkať na otca. Možno ho ženie vina, napadne Severínovi. Alebo aj nie. Po tom všetkom si už nie je istý, čo sa v čarodejníkovi ukrýva. A hoci si odjakživa myslel, že dokáže každého prečítať, pochybuje, či sa to niekedy dozvie.

Ani o matkinom tajomstve predsa nevedel, a to pri ňom bola po celý život.

Zo zamyslenia, až príliš hlbokého na desaťročného chlapca, ho vytrhne brat, keď sa potkne o akýsi koreň. Severín ho inštinktívne zachytí za plece. Oči sa im na chvíľku stretnú, potom sa mu však Bernard vytrhne. Zrýchli krok, tak aby šiel zároveň so strýkom. Severína to zabolí, ale nič nepovie. Chápe ho. Aj on sám si myslí, že si zaslúži trest. Nechal sa nachytať.

Zuzana "LaKiRi" Droppová

Vietor kvíli v korunách stromov. Už nezúri ako včera večer. Plače.
A Severínova myseľ zo sychravej prítomnosti unikne do spomienok.

* * *

Dieťa spadlo zo schodov a teraz plače.

Schody sú štyri, vedú z verandy na dvor a sú vysokánske, ako pre obrov.

Dieťa, tá drobná, mäkučká bytosť s večne vlhkými dlaňami, sa volá Bobo. Je to jeho brat, spriaznená duša, jediný spojenec vo svete tých veľkých.

Verko, tak mama hovorí jemu, nemá rád, keď jeho dvojča narieka. Všetka tá bolesť vháňa slzy do očí aj jemu, akoby ju cítil sám.

Mama našťastie nikdy nie je ďaleko.

Vyskočí z lavičky na verande, kde sa až doteraz vyhrievala v lúčoch zapadajúceho slnka, prevrhne pritom misku s vylúskaným hrachom. Sladké zelené guľôčky sa rozkotúlajú na všetky strany, ale teraz ich nemá čas zbierať.

Musí vziať Boba na ruky, poláskať, pofúkať boliestku.

Inokedy by Verko žiarlil, teraz však zároveň s bračekom prichádza úlava aj naňho. Pritmolí sa bližšie, a keďže miesto na maminých kolenách je obsadené, aspoň sa jej oprie o nohu.

Bobo už len posmrkáva. Hrá sa s maminým náramkom. Tým škaredým, ktorý nikdy neskladá, aj keď vie, že Verko ho neznáša. Desí ho, samotný šperk aj spleť jaziev, čo sa popri ňom obkrúcajú okolo maminho zápästia. Nikdy sa tej veci nedotýka dobrovoľne. Aj pri pohľade na to, ako ju ohmatávajú bratove prsty, sa v ňom dvíha odpor.

Radšej sa odvráti a podíde naspäť ku schodom. Chytí sa steny, no kým vykročí jednou nohou doprázdna, zaváha. To isté urobil Bobo a ako dopadol. Verko si namiesto toho sadne na zem, spustí dole obe nohy naraz, zase sa postaví... a je o schod nižšie. A teraz ďalší...

* * *

Ďalšia spomienka. Kuchyňa. Možno to bolo na druhý deň, možno o rok neskôr, nevie. Keď boli malí, čas plynul akosi inak.

V peci je už rozkúrené tak, až sa Verkovi na čele tvoria kropaje. Mama sa chystá zamiesiť na chlieb, ale chlapci sa jej mocú popod nohy.

Z diaľky, spoza kopcov sa totiž ozýva hrmenie a vietor už hlasno trieska okenicami.

Hromy sú strašidelné. Znejú, akoby sa niekto hneval, ale neviete kto. Aj mamka je nepokojná, od rána neobsedí, pokúša sa robiť všetko naraz a vystrašené deti iba zavadzajú.

„No tak, je to len búrka,“ šepne, zloží Verka na zem a vezme do rúk pripravený bochník. Vtom opäť zahrmlí. Verko sa začne škriabať naspäť do bezpečného náručia, a tak sa jej cesto vyšmykne a rozplasne na zemi.

„Tak a dost!“ vybuchne, „pozrite sa, čo ste urobili!“

„Ale, ale, čo sa to tu deje?“ zahrmlí im za chrbtom otec. „Severín, Bernard! Zase nedáte mamke pokoj?“ Síce ich nenazval Verko a Bobo, ale nehnevá sa, to sa len tak tvári. Ústa má stále rozťahnuté do širokého úsmevu.

Schmatne synov za ruku a vedie ich preč. Hneď ako sa dovtípiu kam, zabudnú na strach.

Ockova dielňa je najzáračnejším miestom v celom dome. Voniam po dreve. Obyčajne do nej nesmú, lebo sa tam povaluje kopa nebezpečných, ostrých vecí, čo sa nesmú chytať do ruky.

Otec s drevom dokáže zázraky. Vezme obyčajné polienko a premení ho na nohu stola. Z plochých dosiek zbúcha celú policu, niekoľkými klincami opraví voz. Teraz sa však blíži jarmok, takže robí to úplne najúžasnejšie.

Vyrába maľované drevené zvieratká – psíkov, mačky, žabky...

Bobo sa ihneď zmocní koníka, začne ho na malých kolieskach posúvať po zemi.

Verko sa zasa usadí na lavicu k otcovi, pritisne sa mu k boku a prizerá sa, ako stružliká.

Kým mama sa často ponáhľa, bez odдыхu skáče z jednej činnosti na druhú, z otca sála pokoj. Najmä takto, keď niečo vytvára a je ponorený do práce.

„Ihahá, koník!“ prihovára sa Bobo hračke. „No tak, povedz ihahá!“ Príkaz opakuje dookola a dokola, stále dôraznejšie, až prejde do kriku.

„Hej...“ Otec chce Boba okríknúť, no zbadá, čo chlapec drží v ruke, a úplne stratí reč.

Z koníka, vyrezaného z už celé týždne mŕtveho dreva, zo všetkých strán vytŕčajú konáriky, listy a puky.

„Matilda!“ kričí otec. „Matilda, rýchlo!“

Mamka dobehne, rukávy vyhrnuté, zamúčená až po lakte.

„Asi máme v rodine ďalšieho čarodejníka,“ oznámi otec tak trochu hrdo, ale hlavne smutne.

V komíne zaskučí vietor a z maminho hrdla sa vyderie výkrik. Kolená sa jej podlomia a nekontrolovateľne sa rozvzlyká.

Na streche zabuchocú prvé kvapky letnej búrky. Potrvá celé hodiny.

* * *

Potom príde zima. Najprv sneží len opatrne, jedna malá vločka za druhou, no keď spoja sily, vybielia celý svet.

Chlapci, obaja usoplení, musia ostať v teple, a tak lútosťivo hľadajú von kuchynským oknom. Na okrajoch ešte ostali zvyšky kvetov, čo naň v noci namaľoval mráz, ale pomedzi ne vidieť zasnežený dvor, snehuliaka zo včera a zábradlie verandy s kýmídlom pre vtáčiky.

Priletí vrabec. Chvíľku si zobká, poskakuje hore-dolu. Perie má smiešne našuchorené.

Verko z neho nespúšťa oči. A ani Bobo nie. Pomkne sa bližšie k bratovi, aby lepšie videl, a toho pri tom dotyku premkne zlovestné tušenie.

„Nerob to!“ okríkne Boba. Prineskoro. Vtáčik náhle znehybnie a zrúti sa do kýmidla. Verkovi sa do očí tlačia páliace slzy. Zovrie pästičky a udrie brata tak, že ho zhodí na lavicu. Nato ho prilahne a búši doňho, znova a znova, v tom bezmocnom hneve, až kým ho od neho neodtrhnú mamkine ruky.

„Čo to má znamenať?“ prehovorí tónom rovnako prísny ako ten mráz vonku.

„Zabil ho,“ žaluje Verko a zúrivosť sa vzápätí premení na fňukanie. „Zabil vtáčika.“

„To som nebol ja!“ ohradí sa Bobo piskľavým hlasom. „Veď som dnu a on von.“

„Čaroval si!“

„Ako to ty môžeš vedieť?“ Len Bobo je čarodejný, Verko nie. Niekedy mu závidí, ale iba na chvíľku. Ani za svet by to s ním nemenil. Mama sa veľmi hnevá, keď čaruje.

„Si si istý?“ opýta sa Verka vážne.

Prikývne. Je pravda, že párkrát sa na bratove kúzla vyhovoriť, keď niečo vyviedol sám. Tentoraz rozhodne nie.

„Vymýšľa si!“ vyprskne Bobo.

Obaja chlapci vyvalujú na mamu oči, čakajú na rozsudok. Ona si len sťažka vzdychne, bezradne sa posadí na lavicu medzi nich, zaborí si hlavu do dlaní.

„Maminka neplač!“ Verko ju schmatne za ruku a zrazu sa celý svet zmení.

Zimu v priebehu okamihu vystrieda horúce leto. A on nie je v kuchyni, ale vonku. Na verande cudzieho domca sa krčí tmavovlasé dievčatko v zelenej zásterke. Plače. Plače, lebo sa deje niečo veľmi, veľmi zlé. Verko sa jej pokúsi dotknúť, ale nemôže. Akoby chytal vzduch. Zvnútra k nim cez otvorené dvere doliehajú hlasy dospelých. Dva vystrašené, jeden rozhnevaný.

„Chlapec so mnou pôjde tak či tak!“ kričí obluda. „Vy si môžete akurát vybrať, či zaňho dostanete toto...“ Na stôl s hlasným zaštrnganím dopadne mešec s peniazmi.

„Alebo...“

Klop – drevo klepne o drevo, zablyсне sa a vzápätí to tresne. Ozve sa ženský výkrik. Dievčatko sa roztrasie, hlavu vtiahne medzi pleciami. V dome zúri búrka so všetkým, čo k tomu patrí, s dažďom, bleskami, vetrom prevracajúcim stoličky.

Klop. Nepozvaný hosť opäť udrie palicou o stôl a nastane ticho.

„Tak čo to bude?“ opýta sa.

Kým mamka pripravuje svojho syna na odchod, cudzinec vyjde z domu. Bez opýtania si prisadne k dievčatku a zapáli si fajku.

Malá sa odtiahne.

„Vylakal som ťa?“ obráti sa k nej, už jemnejšie. Keď sa nehnevá, vyzerá viac ako človek, ale stále sa jej zdá obrovský a strašidelný. Neverí mu, a tak neodpovie, len sklopí oči k drevenej podlahe gánku ošúchanej od mnohých nôh.

„Mňa sa ale nemusíš báť. Aha!“

Muž sa pohrabe v plátennej kapse a vytiahne čačku. Náramok zo striebrištieho kovu, bez ozdôb, no aj tak krásny, lebo po ňom pri každom pohybe tancujú iné odrazy svetla.

„Pre teba!“ Dievča darček váhavo prijme, so záujmom si ho poobracia v dlaniach. Čarodej jej ho pomôže zapnúť. Je trošku veľký, ale nepadá.

„Ďakujem,“ zamrmle.

To je už vonku aj mama so synom pripraveným na cestu. Dievčatko na šperk ihneď zabudne. Braček odchádza. Navždy. Znie to neskutočne, vôbec si to nevie predstaviť. Narodili sa naraz a odvtedy trávili takmer všetok čas spolu. Z ničoho nič sa rozplače.

Aj mama má v očiach slzy. Pevne syna objíma a nechce pustiť. Čarodejník jej musí nasilu roztvoriť prsty jeden po druhom.

Potom sa k nim obaja obrátia chrptom, vysoký pocestný v tmavom plášti s palicou a chlapček, drobný, ale čímisi, možno držaním tela, dospelejší ako pred hodinou.

Dievčatko sa rozbehne. Beží zo všetkých síl, nedbá ani na pichanie v boku. Dobehe ich až na hradskej.

„Aj mňa vezmi!“ zavolá zadýchane. „Ja to viem tiež.“ Muž sa prudko otočí a pozrie na ňu, pobavene, posmešne.

„Aha!“ Pevne zavrie oči a... Nestane sa nič. Včely bzučia, vtáky štebotajú v korunách stromov, vietor sa ďalej jemne pohráva s listami stromov a prečesáva trávu.

„Tak vidíš,“ vyhlási čarodej. „Dievčatá nevedia čarovať.“

„Ale...“ Brat na ňu hľadá s otvorenými očami, chce čosi povedať, ale muž ho pazúrmí zdrapí za plece a ťahá za sebou. Jeho smiech sa zmení na zvieracie zavrčanie.

A dievčatko si nechápavo pozerá na ruky. Jej pozornosť upúta náramok. Ako len mohla? Vymeniť vlastného brata za akúsi čačku. Chce si ho strhnúť, hodiť do blata, podupať, aspoň tak sa pomstiť za zlomené srdce.

Nedá sa. Môže ťahať, môže šklbať, tlačiť. Náramok ostáva na mieste, ani sa nepohne...

* * *

...Verko sa opäť ocitne doma, v kuchyni. Stojí tam, zmätený, až kým mu zrak nepadne na mamino pravé zápästie s náramkom. Tým, ktorý nemá rád. A teraz vie, že ani ona nie.

„To dievčatko si bola ty?“

Matka sa zamračí: „Aké dievčatko?“

Všetko jej povie. Čo videl, počul... A ona naňho čoraz prekvapenejšie vyvaľuje oči.

„Tak si to pamätám,“ šepne, „Verko, ty...“ Hlas sa jej zlomí.

„A ten chlapec?“ využije Verko odmlku.

„Môj brat. Váš strýko. Vzali ho z domu, keď bol o niečo starší ako vy.“

„Vlkolaci?“ spomenie si Verko na vrčanie a pazúry.

„Nie, nie. Bol to obyčajný muž, teda, čarodejník. Vaša starká dokonca hovorila, že bol nízky, hoci mne sa zdal obrovský. Ale veľmi som sa bála a bola som veľmi malá, tak sa mi to v hlave pomiešalo. Verko ty... ty si to videl moju spomienku. Aj ty si čarodej!“ Verko sa zarazí. Presne to celý čas tak trochu chcel, byť výnimočný ako brat, ale teraz ho trápi čosi iné: „Mami, mami, a čo ak prídu a zoberú aj nás?“

V kútiku oka sa jej zaleskne slza. Zatlačí ju naspäť, pevne si pritiahne obe deti, drží ich tak tuho, že Bobo sa začne nesúhlasne mykať. Ona si ho nevšíma.

„Nedám si vás,“ mrmle si viac pre seba než pre nich. „Nedám, počujete? Ani jedného!“

* * *

„Kedysi dávno sa na svete žilo ťažšie ako teraz, lebo ešte neboli čary...“ začne ktorási zo starších dedinčaniek. Oči má už slabšie, tak namiesto pradenia zabáva prítomných rozprávkami. Deti sa hneď zhrčia okolo nej. Bobo s Verkcom sa pretlačia úplne dopredu. Otec im doma síce rozpráva príbehy, ale len také obyčajné, o drakoch a princeznách. O ozajstných čarodejoch nikdy.

„A keďže bohovia nedbali na to, že ľudia sú už beztak ťažko skúšaní,“ pokračuje žena, „nastala pohroma. Na zem padla hviezda.“

Boli to strašné časy. Moria stúpali, nebo zahalili ťažké mračná, zimy sa predžili, vzduch sa naplnil páchnucimi plynmi. Ľudí ubúdalo.

No hoci nebeskí vládcovia častejšie len berú, niekedy sa predsa rozhodnú aj dávať. Vtedy niekedy sa totiž začali rodiť prví nadaní. Chlapci s magickými schopnosťami.

Ľudia sa ich sprvu báli, pokladali ich za ďalšie nešťastie. Vtedajší kráľ dokonca rozkázal popraviť vlastného syna, keď sa dozvedel, že je čarodejník.

Mladíka však varovali, a tak otcovi ušiel. Potuloval sa po lesoch, kde stretol ďalších jemu podobných. Skrývali sa, až kým zo severu nezačali na našu krajinu útočiť bestie, ani zvery, ani ľudia. Mnoho statočných kráľových rytierov padlo v boji, no príšer prichádzalo stále viac. Len mečmi a lukmi ich

útoky odraziť nedokázali.

Vtedy sa znovu objavil princ. Prišiel aj so všetkými čarodejnými priateľmi. Mágiou nepriateľov raz dva rozdrvili a vyslúžili si vďačnosť celej krajiny. Založili Rád a odvtedy nás všetkých chránia pred príšerami.“ Starena sa spokojne pozrie na deti a tie sa hneď začnú prekrikovať s otázkami. Najzvedavejší je Bobo.

„A akú schopnosť mal princ?“ vystrelí z neho.

„Vedel dvíhať veci bez dotyku. Aj také ťažké ako celé stromy či balvany.“

Aj Verko by sa na všeličo rád opýtal, no to ich už mamka začne ťahať preč.

„A čo dokáže náš strýko?“ vyberie si Bobo ďalšiu zo záplavy otázok, keď už kráčajú domov po tmavom chodníčku. Čarodejníci ho nesmierne zaujímajú a na rozdiel od Verka nedokáže vycítiť, že mamke sa to nepáči.

„Ilúzie,“ odpovie nechotne.

„To znamená, že dokáže zariadiť, aby ste videli veci, ktoré sa naozaj nedejú,“ dodá.

„Príde nás niekedy pozrieť?“

Mama, skrytá v súmraku, si ťažko vzdychne. „Odkedy ho vzali do rádu, videla som ho len raz. V tú noc, keď ste sa narodili.“

„Dúfam, že príde,“ zanadája sa Bobo a chvíľku šteboce o tom, ako rád by videl nejakú ilúziu a ohmatal si čarodejnú palicu. Mama neodpovie. Verko by rád vedel, na čo myslí. Natiahne sa, že ju chytí za ruku, ale ona sa nesúhlasne odtiahne. Nepustí ho k svojim spomienkam, tak mu neostane nič iné, len sa opýtať.

„A ty, mamka?“

„Čo?“

„Ako čaruješ ty?“

„Ja? Ja predsa nemám žiadnu schopnosť. Som dievča a dievčatá nečarujú. Veď to dobre vieš.“

* * *

Príbehy sú na večer. Cez deň ich mama učí iné veci.

„Tvoje čary, Bernard, ...“ začne a obaja chlapci spozornejú, keď Boba neosloví prezývkou, ale dlhým čudným menom zdedenom po starom otcovi.

Okamžite totiž vedia, že pôjde o niečo mimoriadne dôležité.

„...zdá sa, že tvoje čary majú vplyv na rastliny, zvieratá. Všetko živé. Čo si cítil, keď umrel ten vtáčik?“ Schválne sa vyhne slovu zabiť, ale Bobo aj tak očervenie.

„Srdiečko,“ šepne, „prikázal som mu, aby prestalo biť.“ Nastane ticho.

„Ja,“ dodá, „keď chcem, vidím, čo je vo vnútri. Nie očami. Akoby...“ Zdvihol ruky dlaňou nahor a pomrivil prstami.

„To je veľká moc,“ usúdi mama bez toho, aby prestala šúpať zemiaky. „Môže ľuďom veľmi pomôcť. Ale aj veľmi ublížiť. Teraz ma dobre počúvaj...“ Zdvihne hlavu a pozrie na chlapcov tak prísne, až ju Verko ledva spoznáva. Oči má neúprosné ako letná búrka, špičkou noža nevedomky prepichuje vzduch.

„Neželám si, aby si niekomu robil čarami zle! Nikomu.“ Zhlboka sa nadýchne.

„Čarovať nevie každý,“ dodá. „Dostali ste dar, aký bežní ľudia nemajú. Ale preto sa nad nich nesmiete vyvyšovať, ani im ubližovať len za to, že môžete. Sila znamená zodpovednosť.“

A to platí aj pre teba, Verko! Čítať niekomu v mysli bez dovolenia tak, ako si chcel včera večer prečítať moje spomienky... to proste nesmieš. Predstav si, aké by to bolo, keby sa tebe niekto hrabal v hlave. Presne tak. Vždy keď dostanete chuť čarovať, predstavte si, aké by to bolo, keby presne to isté urobil niekto vám.“

* * *

Život sa skladá zo spomienok. Spomienky sa miešajú.

Táto je spreď troch dní, ale zdá sa, akoby uplynula celá večnosť.

Vládne bezvetrie. Už takmer týždeň nepršalo, vzduch je ťažký od prachu a napätia.

Verko ho cíti a mamka takisto. Podchvíľou vyjde na verandu a očami skúma bezoblačný obzor žltkastý od sucha a horúčavy.

„Hľadáš včerajší deň?“ opýta sa jej zo žartu otec, kým nakladá veci do voza. Chystá sa na jarmok, zajtra skoro ráno.

Mama ho zastaví zdvihnutím ruky a ukáže na cestičku.

Ku gazdovstvu sa po nej blíži akýsi vysoký muž v plášti. Opiera sa pritom o palicu, ale nie preto, že by bol starý či unavený.

„Čarodej,“ pošepne bratovi Bobo, v hlase mu cítiť vzrušenie.

„O vašich schopnostiach ani muk,“ precedí mama cez zuby.

A potom sa pocestnému rozbehne v ústrety a padnú si do náručia.

„No to sa prepadnem,“ mrmle otec, celý nesvoj. Ošíva sa, nevie, čo s rukami. Verkovi nikdy predtým nepripadal taký ustráchaný, maličký. „Zdravím, pane,“ ukloní sa nešikovne.

„Ale švagre!“ ozve sa strýko Konrád mocným hlasom skôr pripomínajúcim dedinského chlapa než študovaného čarodejníka. „Vari sme si posledne nepotykali?“ Otec prikývne.

„Veru, veru už to budú roky...“

„Presne desať,“ ozve sa Matilda a tým preniesie pozornosť hosta na chlapcov, lebo presne toľko rokov nedávno dovŕšili oni. Bobo váhavo potrasie strýkovi rukou, ale Verko sa čarodejníka neodváža dotknúť, aby ho čary nezradili.

„Veď sa nehanbi,“ karhá mama syna naoko, no v skutočnosti si ho privinie k boku a do strýkovej blízkosti ani nepustí. Konrád sa usmieva. Verko si nedokáže ani predstaviť, na čo myslí. Prvý raz v živote má skôr pocit, akoby niekto pre zmenu čítal v ňom.

* * *

V kuchyni nikdy nebýva poriadok. Mama naženie chlapcov k stolu a sama zdanlivo bez plánu pobehuje po miestnosti, tu položí hrniec na platňu, tu odloží vrecko s fazuľkou na policu, tu odkrojí krajec chleba.

Chlapcov pošle do komory. Pretekajú sa, kto sa rýchlejšie vráti – či Verko s fľašou pálenky alebo Bobo s košíkom plným skorých jabĺčok, čo obrali len včera.

O chvíľku už sedia na svojom zvyčajnom mieste, na lavici pod oknom, ohrýzajú sladké ovocie a počúvajú rozhovor dospelých. Otec toho veľa nenahovorí, odpovie, len keď sa ho strýko priamo spýta na gazdovstvo či dielňu. Strýkovi buď stále vyká, alebo ho neoslovuje vôbec. Mamka rozpráva viac, ale len o každodenných veciach. Chlapci po sebe sklamané pokukujú. Radi by sa strýka prezvedeli na iné, ešte sa však hanbia.

„Pozri,“ šepne zrazu Bobo a ukáže na miesto pri dverách, kde opretá o stenu odpočíva strýkova čarodejnícka bakuľa. Na prvý pohľad sa ničím nelíši od obyčajnej hrčovitej palice, ale Verko má, nevie prečo, aj tak pocit,

akoby bol v miestnosti piaty človek.

„Pssst!“ Bobo si so šibalským úsmevom na perách i v očiach priloží prst na ústa a potichučky vstane. Od palice ho delí len pár krôčikov. Chvíľku si ju zamyslene prezerá, potom natiahne ruku... Verko odmietavo krúti hlavou, ale nevydá ani hláska.

„Nechytaj to!“ ozve sa mama ľadovo chladným hlasom a Bobo v mihu sedí naspäť na svojom mieste. Verko si vydýchne.

„Veď ho nechaj, Matilda,“ zastane sa Konrád synovca. „Nepokazí ju.“

„Nehovor dvakrát,“ odvetí mamka, prísnosť v jej hlase vystrieda spevavá hravosť, „tí dvaja sú náhodou na kazenie vecí veľmi šikovní...“ A po zvyšok večera zahŕňa strýka historkami o všetkom, čo s bratom kedy vyviedli. Ale len o tom nečarodejnom.

Na strechu s buchotom dopadnú prvé kvapôčky vytúženého dažďa.

* * *

Verko sa zobudí ešte za tmy. S napoly zalepenými očami sa vysúka z tepla postele od pokojne pochrapkávajúceho Boba.

Na dvore sa prevaľuje hmla. Kôň je už zapriahnutý a pri naloženom voze stoja dve postavy

„Naozaj nemám ostať?“ opýta sa otec. „Keď je tu?“

Mamka pokrúti hlavou a podá mu uzlík s jedlom: „Poradíme si. Na teba by si skôr trúfol než na mňa.“

Natiahne sa a pohladí ju po líci: „A keby predsa? Na rodine mu dávno záleží menej ako na tamtych.“

„Veď vieš, že nie som úplne bez pomoci...“ Vtedy si obaja všimnú Verka.

„Pozrime sa, kto sa nám zobudil,“ zasmee sa otec, vezme syna na ruky, a hoci je chlapec už veľký, dostane na rozlúčku aj pusku na líce.

„Počúvaj mamku,“ kladie mu na srdce, „a aj bratovi odkáž...“ Vážne sa naňho zahľadí a Verko prikývne, lebo sa dovtípi, že myslí na čary.

Keď sa voz stratí za zákrutou, mama dá Verkovi hrnček teplého mlieka a to ho znovu uspí.

Preberie sa na lavici v kuchyni, prikrytý starou prešívanou dekou. Už je deň, aspoň myslí, lebo hmla sa nezdvihla. Miestnosť je prázdna, ale cez okno mu z verandy do uší doliehajú tlmené hlasy. Jeden patrí strýkovi, v druhom

na svoje prekvapenie spozná Boba.

Hneď ako vyjde von, obaja náhle stíchnu. Nie kvôli nemu. Zo záhrady sa vracia mama s košíkom plným zeleniny na polievku. Konrád sa jej ponáhľa pomôcť a Bobo zamieri do svojej skrýše v sade, kam zvyčajne chodieval, keď chce byť sám. Verko ho tam za bežných okolností neotravuje, ale tentoraz sa za ním rozbehne.

„Čo ti hovoril?“ vyzvedá. Bobo pokrčí plecami.

„Kadečo... Jeho ilúzie sú vraj také silné, že raz oklamal kamaráta, a ten si namiesto svojej nevesty vzal kozu.“ Verko sa zachichoce, no brat sa k nemu nepridá. Vážne hľadá pred seba.

„A ešte hovoril,“ pokračuje, „že v meste je škola. Pre takých ako my. Učia tam chlapcov čarovať. Chápeš, čarovať, nie skrývať svoje schopnosti, ale naozaj ich používať.“

„Hádam si mu len...“

„Nie, nepovedal som mu nič. Sám s tým začal...“

„Ale nepovieš mu to? Potom by sme museli ísť...“ Verko nedopovie. Predstava, že by musel odísť od všetkého, čo pozná, od všetkých, s ktorými sa cíti v bezpečí, v ňom vyvoláva priam poverčivý strach.

Bobo pokrúti hlavou, no keď sa mu Verko po chvíli opatrne dotkne ruky, vyvalí sa naňho taký zmätok pocitov, že si zrazu ničím nie je istý.

Niežeby mu brat klamal. Ide o to, že ešte sám nevie.

To poznanie ho vydesí. Vyskočí na rovné nohy a rozbehne sa k domu po tráve vlhkej od hmly, blato sa mu pritom lepí na holé päty.

Mama sedí s Konrádom na verande. Verko už z diaľky začuje ostrý tón ich hlasov, a tak spomalí, radšej ostane stáť obďaleč, skrytý v opare.

„...dal som ti dosť času, Matilda. Mňa vzali do Rádu, už keď som mal päť.“

„Kolkokrát ti to mám opakovať? Moji synovia nie sú čarodejnici!“

„Matilda,“ hlboký vzdych, „nie som predsa sprostý! Sú dvojčatá, presne ako my, narodili sa počas júlovej búrky, presne ako my...“

„Zabúdaš na ich otca! V Michalovej rodine sa nikdy nikto čarodejný nenarodil.“

„Nemôžem nič urobiť. Dofrasa, Matilda, ak ich neodvediem ja, prídu iní. Horší.“

„Ako po teba?“ Na chvíľku nastane ticho.

„Majster Vladimír mal svojský štýl. To však...“

„Svojský štýl?“ preruší ho. „Rozpútal v kuchyni búrku. Od bleskov sa chytil

kuchynský stôl, ostali len uhlíky. Vydesil našich rodičov na smrť!“

„Mrzí ma, že ani jeden z nich nie je dievčatko, ale...“

„Prečo?“ štekne, „máš pocit, že pre mamu bolo ľahšie prísť len o jedno dieťa? Vždy keď pozrela na mňa, spomenula si na teba. Videla som jej to na očiach. Až do smrti. Ale o tom ty nevieš nič. Zjavil si sa tu, až keď ťa poslali vyzvedať na moje deti!“

„Matilda, ak čarodejné schopnosti nie sú pod kontrolou, môže to zle vypáliť.“

„Áno, určite je lepšie, keď vezmú dieťa matke a vychovajú z neho netvora ako z teba!“ Strýko nahnevane vydýchne, ale keď prehovorí, znie pokojne.

„Už som ti to vysvetľoval minule. To, čo robím, sa ti nemusí zdať správne, ale ide o vyšší cieľ.“

„To máš z vlastnej hlavy alebo ti to nahovorili oni?“ vmietne mu mama do očí. S tým zmizne v dome a plesne za sebou dvermi. Strýko Konrád škaredo zanadáva a Verko, ten sa radšej zase pekne odkradne preč.

* * *

Konrád prišiel do dediny tri dni pred dožinkovou slávnosťou, v najrušnejšom, ale aj najveselšom čase roka. Napriek postaveniu sa nešťiti dedinčanom pomáhať s prípravami. Bobo ho často sprevádza a to Verka znepokojuje.

„Strýko mi porozprával príbeh,“ povie mu Bobo raz večer, keď už chlapci potme ležia v posteli. „Cestou k richtárovi, keď sme tam niesli zeleninu na slávnosť.“

„Aký?“ opýta sa Verko. Brat k nemu namiesto odpovede natiahne ruku a Verko ju chytí. V bratových spomienkach sa vráti do dnešného popoludnia.

„Bernard, vieš, odkiaľ pochádza tradícia dožinkovej slávnosti?“ opýta sa strýko v spomienke. Bobo spomalí a zamyslene si preloží košík plný kadečoho, čo sa u nich v záhrade a sade urodilo, z jednej ruky do druhej.

„Je to starý zvyk,“ odvetí, „ľudia oslavovali dobrú úrodu odjakživa.“

„Veru tak,“ prikývne strýko. „Tešili sa, že prežili ďalší rok. Ale ja myslím v novom veku, po tom, ako padla hviezda.“

Bobo sa zamyslí.

„Čarodejnici,“ povie nakoniec, „tí, čo ovládajú počasie.“